

УХВАЛА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

16 травня 2024 року

м. Київ

Колегія суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду у складі: головуючого судді Панкулича В.І., суддів Глотова М.С., Панаїда І.В., представників Міністерства юстиції України Серовської Я.М., Петрової Є.С. секретаря судового засідання Дубини Т.Ю.

розглянувши у відкритому судовому засіданні апеляційну скаргу адвоката Колесника Олега Івановича, який діє в інтересах ТОВ «АЛЬЯНС ОЙЛ УКРАЇНА», на ухвалу Вищого антикорупційного суду від 09 листопада 2023 року про часткове задоволення заяви Міністерства юстиції України про забезпечення позову у справі за позовом до Худайнатова Едуарда Юрійовича, треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору на стороні відповідача: TODWICK HOLDINGS LTD (ТОДВІК ХОЛДІНГС ЛТД); CICERONE HOLDING B.V. (КОМПАНІЯ ЦИЦЕРОН ХОЛДІНГ Б.В.); Bogstone Holding B.V.; ТОВ «АЛЬЯНС ХОЛДІНГ»; ТОВ «ІНВЕСТ-РЕГІОН»; EATONGATE HOLDINGS LIMITED (ІТОНГЕЙТ ХОЛДІНГЗ ЛІМІТЕД); ТОВ «НАФТОВА КОМПАНІЯ «АЛЬЯНС-УКРАЇНА»; ТОВ «РЕНТОЙЛ»; ТОВ «АЛЬЯНС-УКРАЇНА»; ТОВ «АЛЬЯНС ОЙЛ УКРАЇНА»; компанія SHELL OVERSEAS INVESTMENTS B.V.; Коларов Іван, про застосування санкції, передбаченої п.1¹ ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції»,

ВСТАНОВИЛА:

04 жовтня 2023 року до Вищого антикорупційного суду надійшла позовна заява Міністерства юстиції України до Худайнатова Едуарда Юрійовича про застосування санкції, передбаченої п.1¹ ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції».

Разом із позовною заявою Міністерство юстиції України звернулось до суду з клопотанням про забезпечення позову, яке задоволено ухвалою Вищого антикорупційного суду від 10 жовтня 2023 року.

08 листопада 2023 року до Вищого антикорупційного суду надійшла повторно заява Міністерства юстиції України про забезпечення позову, яка обґрунтована тим, що позивач для виконання вищезазначеної ухвали суду звернувся до Центрального міжрегіонального управління юстиції та у відповідь був повідомлений про неможливість зареєструвати рішення суду у зв'язку з відсутністю в ухвалі відомостей про об'єкти нерухомого майна.

У зв'язку з цим, Міністерство юстиції України у заяві про забезпечення позову просило заборонити реєстраторам прав на нерухоме майно вчиняти будь-які реєстраційні дії щодо двох об'єктів нерухомого майна, які належать ТОВ «АЛЬЯНС ОЙЛ УКРАЇНА», а саме - нежилого будинку (літ.Б) за адресою _____, комплексу, нежитлові будівлі (нафтобаза) за адресою Київська обл., м.Біла Церква, вул.Фастівська, буд.64 та двадцяти восьми об'єктів нерухомого майна, які належать ТОВ «РЕНТОЙЛ».

Також просило заборонити сервісним центрам МВС України вчиняти будь-які реєстраційні дії щодо транспортних засобів, право власності на які зареєстроване за ТОВ «НК «АЛЬЯНС-УКРАЇНА», ТОВ «АЛЬЯНС-УКРАЇНА», ТОВ «РЕНТОЙЛ», ТОВ «АЛЬЯНС ОЙЛ УКРАЇНА» без заборони користування такими транспортними засобами.

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 09 листопада 2023 року заяву Міністерства юстиції України про забезпечення позову задоволено частково.

Зокрема, стосовно майна, яке належить ТОВ «АЛЬЯНС ОЙЛ УКРАЇНА», державним реєстраторам прав на нерухоме майно заборонено вчиняти будь-які дії реєстраційні дії щодо:

нежилого будинку (літ.Б) за адресою: _____, розташований на земельній ділянці кадастровий номер _____, загальна площа (кв.м): 1101.8, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна:

_____ комплексу, нежитлові будівлі (нафтобаза) за адресою: Київська обл., м. Біла Церква, вул. Фастівська, буд. 64, розташований на земельній ділянці кадастровий номер _____, загальна площа (кв.м): 1167.5, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна:

Регіональним сервісним центрам МВС України заборонено вчиняти будь-які реєстраційні дії щодо транспортних засобів, право власності на які зареєстроване за ТОВ «НК «АЛЬЯНС-УКРАЇНА», ТОВ «АЛЬЯНС-УКРАЇНА», ТОВ «РЕНТОЙЛ», ТОВ «АЛЬЯНС ОЙЛ УКРАЇНА» без заборони користування такими транспортними засобами.

Не погоджуючись з ухвалою, адвокат Колесник О.І., що діє в інтересах третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, ТОВ «АЛЬЯНС ОЙЛ УКРАЇНА», подав апеляційну скаргу, просить її скасувати та винести нову, якою відмовити у задоволенні заяви Міністерства юстиції України про забезпечення позову.

Необхідність скасування ухвали обґрунтовує тим, що: заява Міністерства юстиції України не містить об'єктивних підстав для вжиття заходів забезпечення позову; в матеріалах відсутні докази того, що не застосування заходу забезпечення позову унеможливить виконання рішення суду; заборона вчинення реєстраційних дій щодо ТОВ «Альянс ойл Україна» блокує фінансову та господарську діяльність товариства, оскільки позбавляє можливості здавати нерухоме майно в оренду, купувати об'єкти нерухомості; вжиті заходи забезпечення позову є неспівмірними із заявленими позовними вимогами; ухвала прийнята з порушенням ст.ст. 246, 248 КАС України в частині відсутності належної мотивації судового рішення.

Також адвокат заперечує здійснення Худайнатовим Е.Ю. непрямого вирішального впливу на Eatongate Holding Limited та її дочірні компанії (ТОВ «Альянс ойл Україна», ТОВ «НК «Альянс-Україна», ТОВ «Альянс-Україна», ТОВ

2

«Рентойл»). Факт прямої пов'язаності Худайнатов Е.Ю. та Івана Коларова, який набув акції належного відповідачу товариства Eatongate Holding Limited, жодними належним та допустимими доказами не підтверджується. Посилання позивача, що під час купівлі-продажу пакету акцій Eatongate Holding Limited відбулося значне заниження їх вартості не відповідає дійсності, оскільки міністерством не враховано співвідношення доходів, витрат та чинних зобов'язань компаній, що прямо або опосередковано нею контролюються. Також не існувало необхідності у заміні осіб, які займали керівні посади у прямо або опосередковано підконтрольних компаніях. Чинні до 24.10.2025 року довіреності, видані ТОВ «НК «Альянс-Україна», ТОВ «Альянс-Україна», ТОВ «Рентойл», ТОВ «Альянс ойл Україна» на компанію Daumier Investments Limited (кінцевим бенефіціарним власником якої є Худайнатов Е.Ю.) стосувались представлення інтересів у відносинах, пов'язаних з кредитним договором між Daumier Investments Limited та Банком ВТБ. Станом на кінець 2020 року позика була погашена, а відтак відносини за вказаними довіреностями фактично не існували на момент продажу Eatongate Holding Limited.

ойл

иції
ойл

гає

ич

Ухвалою Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 29 листопада 2023 року відмовлено у відкритті апеляційного провадження за апеляційною скаргою.

06 грудня 2023 року адвокат Колесник О.І., що діє в інтересах третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, ТОВ «Альянс ойл Україна» звернувся із касаційною скаргою на ухвалу Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 29 листопада 2023 року до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Постановою Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 26 січня 2024 року касаційну скаргу задоволено. Ухвалу Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 29 листопада 2023 року скасовано, матеріали справи направлено для продовження розгляду в суді апеляційної інстанції.

Ухвалюючи постанову, Верховний Суд виходив з того, що апеляційний суд дійшов помилкових висновків, що апеляційна скарга може бути подана виключно на рішення Вищого антикорупційного суду, а не на ухвали. Положення ст.283-1 КАС України не містять прямої заборони на оскарження ухвал, постановлених під час вирішення справ про застосування санкцій. Такі ухвали можуть бути оскаржені окремо від рішення суду на підставі п.2 ч.1 ст. 294 КАС України.

Ухвалою Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 06 березня 2024 року за апеляційною скаргою адвоката Колесника О.І. відкрито апеляційне провадження, встановлено строк для подання учасники справи відзиву на апеляційну скаргу та призначено її розгляд в порядку письмового провадження.

У встановлений судом строк Міністерство юстиції України 14 березня 2024 року подало відзив на апеляційну скаргу, просить залишити її без задоволення, а оскаржувану ухвалу без змін.

Заявляє, що Міністерство уповноважене блокувати лише ті активи, право власності на які зареєстроване за підсанкційними особами. Згідно даних з ЄДР юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань кінцевим бенефіціарним власником ТОВ «НК «АЛЬЯНС-УКРАЇНА», ТОВ «АЛЬЯНС-УКРАЇНА», ТОВ «РЕНТОЙЛ», ТОВ «АЛЬЯНС ОЙЛ УКРАЇНА» є Коларов Іван, через якого підсанкційна особа Худайнатов Е.Ю. може вчиняти дії, тотожні праву

розпорядження щодо цих товариств та їх майна. Проте факт можливості вчинення Худайнатовим Е.Ю. через Івана Коларова дій, тотожних праву розпорядження підлягає встановленню в судовому порядку. Відтак єдиним способом забезпечення належного виконання судового рішення є вжиття відповідних заходів забезпечення позову.

На підставі п.3 ч.1 ст.305 КАС України Міністерство просить закрити апеляційне провадження в частині оскарження заходів забезпечення позову, вжитих щодо ТОВ «НК «Альянс-Україна», ТОВ «Альянс-Україна», ТОВ «Рентойл», оскільки адвокат Колесник О.І. не уповноважений на представництво інтересів таких юридичних осіб. Вжиті оскаржуваною ухвалою заходи забезпечення позову щодо майна ТОВ «НК «Альянс-Україна», ТОВ «Альянс-Україна», ТОВ «Рентойл» жодним чином не порушують права ТОВ «Альянс ойл Україна».

Також у відзиві Міністерство просило розглянути апеляційну скаргу у відкритому судовому засіданні за участі його представника, обґрунтовуючи важливістю рішення за результатами розгляду апеляційної скарги, оскільки воно вплине на стягнення активів із підсанкційної особи Худайнатова Е.Ю.

Ухвалою Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 19 березня 2024 року справу призначено до апеляційного розгляду в судовому засіданні.

За результатами розгляду апеляційної скарги, колегія суддів дійшла таких висновків.

Відповідно до ст. 55 КАС України, юридична особа незалежно від порядку її створення бере участь у справі через свого керівника, члена виконавчого органу, іншу особу, уповноважену діяти від її імені відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору, або через представника. Згідно статей 58-60 КАС України, представником у суді може бути адвокат, повноваження якого підтверджуються одним з таких документів: довіреністю; ордером, виданим відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»; дорученням органу (установи), уповноваженого на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу». Представник, який має повноваження на ведення справи в суді, здійснює від імені особи, яку він представляє, її процесуальні права та обов'язки.

Якщо після відкриття апеляційного провадження виявилось, що апеляційну скаргу подано особою, яка не має адміністративної процесуальної дієздатності, суд апеляційної інстанції закриває апеляційне провадження (п.2 ч.1. ст.305 КАС України).

Оскаржуваною ухвалою вжито заходи забезпечення позову щодо майна ТОВ «НК «Альянс-Україна», ТОВ «Альянс-Україна», ТОВ «Рентойл», ТОВ «Альянс ойл Україна». З матеріалів адміністративної справи вбачається, що адвокат Колесник О.І. на підставі ордеру від 24.11.2023 уповноважений представляти інтереси ТОВ «Альянс ойл Україна» в Апеляційній палаті Вищого антикорупційного суду. Водночас, матеріали справи не містять документів, що підтверджують його повноваження на представлення в суді інтересів ТОВ «НК «Альянс-Україна», ТОВ «Альянс-Україна», ТОВ «Рентойл».

У зв'язку з цим, колегія суддів дійшла висновку про закриття апеляційного провадження в частині оскарження заходів забезпечення позову, вжитих щодо майна ТОВ «НК «Альянс-Україна», ТОВ «Альянс-Україна», ТОВ «Рентойл».

Одним з дієвих правових інструментів позбавлення економічної бази для ведення агресивної війни проти України та компенсації наслідків від таких дій є санкції, що запроваджені відповідно до Закону України «Про санкції».

Відповідно до ст. 5-1 Закону України "Про санкції" санкція у вигляді стягнення в дохід держави активів має винятковий характер, може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами. Вона застосовується лише в період дії правового режиму воєнного стану та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку визначеному законом вже накладено санкцію у виді блокування активів.

Указом Президента України від 19 жовтня 2022 року № 726/2022 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19 жовтня 2022 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». Відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України до Худайнатова Едуарда Юрійовича застосовано обмежувальні заходи, серед яких, блокування активів.

Відповідно до ст.4 Закону України «Про санкції» блокування активів - тимчасове позбавлення права користуватися та розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Вищезазначеним рішенням Рада національної безпеки і оборони України позбавила Худайнатова Е.Ю. права користуватися та розпоряджатися активами, що йому належать, а також активами, щодо яких він може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Згідно із ч.8 ст.5 Закону України «Про санкції» центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, вживає заходів щодо виявлення та розшуку активів фізичних та юридичних осіб, зазначених у відповідних рішеннях Ради національної безпеки і оборони України.

У разі виявлення незаблокованих активів зазначений орган виконавчої влади звертається до відповідних органів та/або посадових осіб з вимогою вчинити дії, спрямовані на тимчасове позбавлення відповідних осіб права користуватися та розпоряджатися цими активами. Така вимога є обов'язковою та підлягає негайному виконанню.

Згідно з Положенням про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228 центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, є Міністерство юстиції України.

Міністерство юстиції України, реалізуючи свої повноваження виявляє та розшуковує активи фізичних та юридичних осіб, зазначених у відповідних рішеннях Ради національної безпеки і оборони України, у разі виявлення незаблокованих

активів - зобов'язує компетентні органи та посадових осіб вчиняти дії, спрямовані на тимчасове позбавлення відповідних осіб права користуватися та розпоряджатися відповідними активами.

Таким чином, Міністерство юстиції України, не лише має право, а зобов'язане блокувати виявлені активи, щодо яких наявні підстави вважати, що підсанкційна особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Відтак доводи Міністерства юстиції України про неможливість блокування активів безпосередньо на підставі санкцій Ради національної безпеки і оборони України в разі опосередкованого володіння активами підсанкційною особою через інших фізичних осіб, є безпідставними та суперечать вимогам ст.ст.4, 5 Закону України "Про санкції".

Розгляд позовної заяви щодо застосування санкції здійснюється в порядку адміністративного судочинства за правилами, визначеними ст. 283-1 Кодексу адміністративного судочинства України. Особливість провадження у справах про застосування санкцій, скорочені строки розгляду відповідного позову, визначення Законом України "Про санкції" спеціального порядку блокування активів підсанкційних осіб виключають можливість і необхідність застосування судом заходів забезпечення позову. Сам по собі розгляд судом заяви про забезпечення позову, апеляційне оскарження судового рішення з цього питання, розгляд апеляційної скарги можуть призвести до наслідків, протилежних меті забезпечення позову, завдати шкоди розгляду позову по суті.

Статтею 283-1 КАС України передбачено принцип, відповідно до якого суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони. Даний принцип позбавляє суд права вирішувати будь-які питання в ході розгляду позовної заяви на користь позивача або відповідача, у тому числі, забезпечувати позов, витребувати докази, призначати експертизи. Такі дії у даній категорії справ порушували б принцип рівності сторін перед судом і законом.

Тому суд першої інстанції помилково задовольнив клопотання позивача, вжив заходів до забезпечення позову щодо майна ТОВ «Альянс ойл Україна». Ухвалу в цій частині слід скасувати, а у задоволенні клопотання про забезпечення позову щодо майна ТОВ «Альянс ойл Україна» відмовити.

Керуючись ст.ст.150, 167, 283-1, 305, 308, 311, 316, 321 КАС України,-

ПОСТАНОВИЛА:

Апеляційну скаргу адвоката Колесника О.І. в інтересах ТОВ «Альянс ойл Україна» задовольнити частково.

Апеляційне провадження за апеляційною скаргою ТОВ «АЛЬЯНС ОЙЛ УКРАЇНА» на ухвалу Вищого антикорупційного суду від 09 листопада 2023 року в частині заходів забезпечення позову, вжитих щодо майна ТОВ ««НК «Альянс-Україна», ТОВ «Альянс-Україна», ТОВ «Рентойл», закрити.

Ухвалу Вищого антикорупційного суду від 09 листопада 2023 року про часткове забезпечення позову у справі за позовом до Худайнатова Едуарда Юрійовича про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України

«Про санкції», в частині заходів забезпечення позову щодо майна ТОВ «Альянс ойл Україна» скасувати.

У цій частині ухвалити нове рішення, яким відмовити Міністерству юстиції України у задоволенні заяви про забезпечення позову щодо майна ТОВ «Альянс ойл Україна».

Ухвала набирає законної сили з моменту проголошення та не підлягає оскарженню.

Головуючий:

(підпис)

В. І. Панкулич

Судді:

(підпис)

М. С. Глотов

(підпис)

І. В. Панаїд

«Згідно з оригіналом»
 «Виготовлено з автоматизованої системи
 документообігу суду»
 Секретар с/з: *Світлана Т. С. Рибина*
 Дата набрання законної сили: *16.05.2024*
 Дата засвідчення: *21.05.2024*

Довід в листі
секретар суду
Г.Ю. Д. Бича

(Handwritten signature)

